

DEL BOLQUER AL CONTROL D'ESFÍNTERS

“Acompáñale a dejar el pañal con el mismo amor con el que le pusiste el primero”

María Montessori

Al contrari del que pensa molta gent, no hi ha una edat clau en què l'infant deixa de portar bolquer per fer pipí al vàter. No és aquest el detonant, sinó la maduració personal, emocional i motriu. Així doncs no és una edat el senyal que ens ha d'impulsar a fer aquest canvi, sinó el fruit de tot un procés que forma part del camí de la vida de l'infant. Tot i això, podem determinar que aquest moment el situem al voltant dels dos anys quan també, comença a tenir un nivell d'autonomia notable.

Cal tenir en compte que el control d'esfínters és un procés que suposa per l'infant una maduració del sistema nerviós. No és l'adult qui pren la iniciativa per començar el procés de treure el bolquer, sinó que hem d'esperar que l'infant doni les senyals de que està preparat.

Hem de tenir present que exigir als infants controlar-se abans d'hora pot situar-los davant d'una frustració. Els infants poden contenir-se i controlar les seves deposicions quan estan lliures de neguits, angoixes o nervis.

Per això **és important que escoltem l'infant**, que el deixem decidir quan ha arribat el seu moment (per a cada nen/nena és diferent).

Quines són aquestes senyals?

Podríem interpretar com a signes d'aquesta voluntat d'autonomia:

- El fet que l'infant s'interessi per saber què és un vàter, perquè serveix i observi totes les persones adultes (a casa) i els seus companys/es (a l'escola) quan van al lavabo.
- Que es tregui el bolquer i mostri interès en utilitzar l'orinal o el vàter, ho demana, juga a anar a fer el pipi, vol seure si li preguntem o per iniciativa pròpia, encara que no faci pipi i s'hi estigui una estona.
 - Porta el bolquer sec moltes estones. Comença a retenir.
 - L'infant expressa, preferiblement de manera oral, quan porta brut el bolquer o simplement quan té ganes de fer caca o pipi.
- Pot treure's la roba, caminar, a nivell motriu pot seure i aixecar-se fàcilment en un objecte petit (tamboret). (És aconsellable posar-li roba còmoda perquè se la pugui treure amb facilitat).
- No vol el bolquer.

Aquests són alguns signes, no tots, que faran que l'infant pugui començar aquest nou procés lent i laboriós de treure el bolquer. L'eficàcia i rapidesa d'aquest procés no dependrà mai de les ganes de l'adult, o de com de malament el fem sentir si es fa pipí o caca a sobre, sinó de la seguretat emocional, i el moment maduratiu en què es troba l'infant.

Com ho fem?

L'adult, per començar, explicarà a l'infant què és el vàter, què hi passa a dins, qui hi va, ... Si l'infant segueix mostrant interès li podrà proposar d'anar a seure al lavabo, cada cop que li canvia el bolquer, si diu que sí, l'adult l'acompanyarà, ja que l'infant està entrant en un món desconegut per ell, i necessita el seu referent per sentir-se segur. Si, en canvi, no vol anar al lavabo, els dies successius se li seguirà preguntant, però sense intentar-lo convèncer, sinó, deixant que sigui ell qui esculli quan i on.

Un cop l'infant vol començar amb el procés, li expliquem que traiem el bolquer i que, a partir d'ara, portarà calcetes o calçotets. També caldrà recordar-li que, si té pipí o caca ens haurà d'avisar i anirem al vàter.

És en aquest moment quan haurem de tenir paciència i no pretendre que en un temps determinat haguem arribat al final del procés, ja que, aquest es pot allargar. **Tots i totes**, infants i adults **necessitem** un temps per cada cosa, més ràpid o més lent que el del veí, però sempre igual de vàlid, perquè és **el nostre temps**.

Com acompanyem aquest procés els adults?

- **Acompanyar els èxits i fracassos:** Mentre l'infant n'està aprenent, és normal no aconseguir-ho sempre, hem de permetre a l'infant tenir fracassos. Davant aquesta situació la nostra actitud ha de ser comprensiva i coherent.

Quan l'infant aconsegueix fer pipí o caca li podem dir: - "Ho has aconseguit, has fet pipí/caca al vàter!". Evitem muntar una "festa" cada vegada que ho faci ja que sinó ho farà per agradar als adults i no com a repte propi.

- **Els moments d'intimitat del canvi de bolquer desapareixen**, cal buscar moments d'intimitat en el dia a dia per tal de recuperar aquestes estones, com tenir-lo a la falda, fer-li pessigolles, un petit massatge..., entre d'altres, per mantenir moments d'afectivitat que donen seguretat a l'infant en el seu desenvolupament.

Altres aspectes a tenir en compte...

- Hem de tenir present que **els infants no retrocedeixen en els seus aprenentatges**, mai obliden el que han après, simplement actuen diferent segons la confiança i la seguretat dels diferents espais i persones. **Si confiem en l'infant, ell també ho farà en si mateix i en nosaltres.**

- Els infants, igual que els adults, també expressen coses amb el seu cos, i el fet de treure el bolquer a un infant que encara no se sent preparat per assolir aquesta responsabilitat i independència pot tenir repercussions negatives, com per exemple restrenyiment crònic o fer-se pipí al llit fins a edats molt avançades. Tots els òrgans estan relacionats entre si i els hem de cuidar per tal de poder portar una vida sana.

- Si hem intentat treure el bolquer i ens trobem amb fracassos continuats (se li escapen molts pipis) és que no està preparat i pot ser recomanable tornar a posar bolquer i esperar a que realment estigui preparat.